בד א מיי׳ פי״א מהלכות

איסורי מזבח הלכי יו:

חיסורי תוכנו הכל הי. בו ג מיי' פ"ו מהלכות בכורות הלכה יד סמג

עשין ריב: בז ד מיי' פ"ג מהלכות איסורי מזבח הלכה ד: בח ה מיי' שם הלכה ה:

במ וז מיי שם הלכה ד:

שימה מקובצת

אן ואי אמרת אות ם׳ נמחק:

. מ מז הכלאים והטריפה:

ם תי׳ כגון נמחק: ו] שבתוך

. העשרה: זו תי׳ אותו נמחק:

ת משעה שכנגדו יותר: ע) והעשירי כולו כנגדו: ון ופלגי וחומשא: וא) אינן

ואותן: יגן זוז הוי מחילוף:

ד] הני דמתעשרין הס"ד ידן הני דסונעשי ו נמחק: ותי׳ דמתני׳ נמחק: עון רבינהו דלעשרינהו: עון ואנדרוגינוס קסבר: ייי היא אחד מי״ח:

יון היא אחד מי״ח: יתן דאינה אלא בעלת מום

:בעלמא

שמטה ויובל הלכה יט

חו"ן מן הבלאים בו'. הוה מני נמי למיתני נדמה דהא מפרש

מקום דחשיב ח' (טרפה) רגיל לדלג נדמה כאילו הוא בכלל כלאים

משום דדמי ליה קלת: פרט לשרפה שאינה עוברת. דנהמה

טעמא בגמרא משום דילפינן תחת תחת מקדשים אבל בכל

(מינין כה. מח. לעיל נב:

ל) גיטן כט נחו נעיר נכ: [ב"ק סט: בילה לו:], ב) תמורה ל., ג) [שם ע"ש], ד) [לעיל יב. וש"נ], ה) ע"ז כג: סנהדרין נו. תמורה כח: חולין כג., ו) גי׳ אחרת היה לג, ו) גי ממו ... רש"י ול"ל בריה הוא ל"ק, ל"ק, ט) [ועי׳ היטב תוס׳ חולין קלו: ד"ה פרט], י) [בחולין כג. ד"ה כין, ל) [ד"ה כי פליגין,

תורה אור השלם

1. שור או כֶשֶׁב או עֵז כִּי יְּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יְמִים תַּחָת אִמּוֹ וּמִיוֹם הַשְּׁמִינִי וַהַלְאַה יַרצַה לְקַרבַּן אַשַּה ויקרא כב כז ויקרא כב כז ויקרא בעשר בּקר וָצאן בְּלֵל מֵעְשָׁר בָּקר וָצאן אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּדַת הַשְּׁבֶט

בּל אֲשֶׁר יַנְבוּר וּנִתוּת וְיִשְּׁבֶּט הְעַשִּׁירִי יִהְיֶה קְּדֶשׁ לְיִיְ: ויקרא כז לב 1. וּמִיִּד בֶּן נַכְר לֹא תַקְרִיבוּ אָת לֶחֶם אֱלֹהֵיכָם מִּכְּל אַלֶּה כִּי מְשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יַרְצוּ לָכָם:

י קיא כב כוי 4. וַיַּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ .4 והנה נשחתה כי השחית רְבָּשׁרְ בָּשֶׁרְ הָּתְּ בַּיְּ וְשְׁרְּתְּ בְּלְ בָּשֶׁר אָת דַּרְבּוֹ עַל הָאָרֶץ: בראשית ויב 5. פָּן תִּשְׁחִתוּן וַעֲשִׂיתָם לָכֶם בָּטֶל הְמוּנַת כְּל סְמֵל תבנית זכר או נקבה:

ובוים די סור לא יְבַקּר בֵּין טוֹב לְרַע וְלֹא יְמִירָנוּ וְאָם הָמֵר יְמִירָנוּ וְהָיָה הוֹא וּתְמוּרָתוֹ יהיה קדש לא יגאל:

ויקרא כז לג

הגהות הב"ח

(א) גמ' שעם הכלב מותרים ראי אמרת: (ב) שם במשנה יואי מתונה (כ) שם כתפתה חוץ מן הכלאים והטרפה וכו' כל שמתה אמו או שנשחטה וכו' אפי' נשחטה שנשחטה וכו' אפי' נשחטה אמו: (ג) גם' ר"ש בן יהודה אומר הסבר לאו ספיהא הוא וכו׳ ומעשר נמי: (ד) רש"י ד"ה אחד נטל וכו' וכלב הס"ד אותן שהכלב עמהן הס"ד ואח"כ מ"ה אסורין: (ה) ד"ה הכא במאי וכו' נמלא שמשעה שעמו אינן שוין אלא ל"ר

מוסף רש"י

האחין שחלקו לקוחות הן. ולח חמרינן הוברר לכל אחד חלק ירושתו וירושה אינה חוזרת ביובל, אלא שמא חלה הדל לזה לא היה שלו והרי החליפו חלקיהם והוו להו לקוחות ומחזירין זה לזה ביובל (ביצה לו: וכעידו ביק טוס) מהלכו לוונידו ביק טוס) ומחור ביוגל לתמילמו מטוס מלות יובל והדל שקליה מלות יובל והדל שקליה ומחלין (נישיל וב:). אף כאן פרט לכל השמות הללו. מחול מות בינול מות ובינו לבינו מות ובינו לבינו ליבות לוות ובינו לבינו ליבות אע"ג דבעל מום נכנס לדיר להתעשר, אלו אין נכנסין חוליו קל.). **דכתיב. נכי** השחתה בין מום פוסלים בהם, ותנא דבי ר' ישמעאל כו' חוליו רג) דבר ערוה רוכע ונרכע, ועבודה זרה. נעבד, שהשתחוה לבהמתו (שם). כי השחית כל בשר. בדור המבול כתיב, ודור המבול בערוה קלקלו כדכתיב (בראשית ו) ויקחו להם נשים וגו', שהיו נזקקין לנשי רעיהן ולכל בהמה וחיה (חודין שם, וכעי"ז סנהדרין נז. וע"ז כג:). פרט לטרפה שאינה

ואודא רבי יוחנן לטעמיה. דאין ברירה: ולריכי. הנך תרתי דרבי יוחנן: בהא א"ר יוחנן. דאין ברירה ופטורין משום דמעשר בהמה איתקש לבנך כדכתיב (שמות כב) בכור בניך תתן לי כן תעשה וגו':

בברור לך. שנולד ברשותך: וחי השמעינן שדה. הוה חמינח בההיא האמר רבי יוחנו משום דלחומרא אזיל משום ספיקא אבל הכא דלקולא

הוא דו דמיפטר ממעשר אי נמי

לכתחלה דלגבי יובל בעינן שתהא

חוזרת קרקע לתחלתה שהיתה ביחד

אבל גבי מעשר ליכא למימר הכי:

וכן השותפין. במסכת תמורה בפרה

כל האסורין: אחד נטל עשרה טלאים

וחקד משעה עלחים (ד) וכלב. עמהו

אותן עשרה הטלאים שכנגד הכלב

אסורין למזבח דאחד מהן היה חילופו

של כלב והיה מחיר כלב ולא ידעינן

הי ניהו: שעם הכלב. התשעה שעם

הכלב לית בהו איסורא: אי דשוו כולהו

להדדי. שכל כבש שבאותן תשעה יש

לו חבר באותן העשרה ששוה כמותו

ונמלא שהעשירי כנגד הכלב הכי נמי

דיש ברירה ונוטל אחד במחיר כלב

ואוכלו והשאר מותרין לגבוה: הכא

במאי עסקינו. דכולהו אסירי פו כגוו

דלא שוו אהדדי שתשעה כבשים שבתור

ח עשרה שוין יותר מתשעה שעם

יו אותו הכלב והכלב שוה את העשירי

ואותו משהו ששוין אותן תשעה

יו שכנגדן יותר מתשעה שעמו דהשתח

הוי מחיר כלב הולך בכל התשעה

שכנגדו בכל חד פורתה והעשירי

ש כנגדו. והמורה גרים כגון דשוה כל

חד וחד ארבעה זוזי ופלגי יו חומשא

וכלבא חמשא זוזי דההוא זווא שייך

ואתי בכולהו ופירושא הכי דשוי כל

חד וחד מאותן עשרה שכנגד הכלב

ד׳ זווי ופלגי חומשה דווה נחוה שכל

העשרה שוין ארבעים וחד זוזי שעשרה

חלאי חומשין עושין ה' חומשין דהיינו

זחת והכלב שוה ה' זחים נמנת שתשעה שעמו אינן יאוה אלא כ"ו זוז ואיהו

חמשא הרי ארבעין וחד השתא לא

שוו אותן שעם הכלב אלא ד׳ זוזי כל

חד ים ואותו שכנגדו שוו כל חד

ד׳ זוזי ופלגה חומשה דוחה נמלה

שהכלב משוה את כולם ובכל אותן

שכנגדו שייך חילוף הכלב אותו חלי

חומש שכל אחד שוה יותר על ארבע

זוז ים מחילוף שכנגד אותו זוז שהכלב

שוה יותר מארבע: בותני' כל

שמתה אמו. בשעת לידה. וכל טעמא

דמתניתיו מפרש בגמרה: והשלח

קיים. והעור קיים: אין זה ימום.

בגמרא נע"בן מפרש טעמא: גבו' שור או

כשב גבי שאר כל ההדשים כתיב:

ואזרא ר' יוחנז לטעמיה ¢דא"ר אסי א"ר יוחנז האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל וצריכי דאי אשמעינן הכא בהא קאמר ר' יוחגן דומיא דבגך מה בגך בברור לך אף שורך וצאגך בברור לך אבל שדה מכר הוא דאמר רחמנא ליהדר ביובל יירושה ומתנה לא ואי אשמעינן שדה לחומרא אי נמי לכתחלה אבל הכא אימא לא צריכא מיתיבי יוכן השותפין שחלקו יאחד נמל עשרה ואחד נמל תשעה וכלב שכנגד הכלב אסורין שעם הכלב מותרים (6) ואם אמרת יש ברירה שליברור חד מינייהו לבהדי כלב ולשקול והנך לישתרו אמר רב אשי אי דשוו כולהו להדדי ה"ג הכא במאי עסקיגן דלא שוו

לדיר להתעשר חוץ מן וי כלאים יוטרפה

ועבודה זרה פוסדין בו. כולי עלמא אית להו הך דרשא אפי' מאן דממעט רובע ונרבע מוקלה ונעבד ממן הבהמה וממן הבקר בפ' כל האסורין (תמורה כח.) כדפירשתיי) (לעיל בפרק הלוקח בהמה): כולהו להדדי ושוי האי כלבא חד ומשהו והאי משהו משיך ואתי בכולהו: מתני' יהכל נכנסין

זכר ודאי נקבה ודאית לא מוממום בו'. הך סוגיא דלא כרב חסדה וריש לקיש כדפרישית לעיל בסוף על אלו מומין (דף מב:ס):

שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה

היא יון מי״ח טרפות והתם במנחות

(דף ו.) מלריך תלתא קראי בטרפה

חד לטרפה ממעי אמו דלא היתה לה

שעת הכושר וחד לטרפה ואחר כך

הקדישה וחד להקדישה ואחר כך

נטרפה ומז הארכובה ולמטה חשבינו

ליה עוברת כיון דאינה יח נטרפהש:

בל שהמום פוסל בו דבר ערוה

רבינו גרשום

ואזרא ר' יוחנז לטעמיה. דליח ליה ררירה ומשוח הרי אף שורך וצאנך בברור לך. שיהא חלקך ואין ברירה. אבל שדה של ירושה דלאו מכר הוא אימא לא ליהדר: ואי אשמעינן שדה. ירושה דמחזירין זה לזה דכלקוחות הז היינו חומרא. אבל הכא . נבי מעשר בהמה אי משוינז אי נמי אי אשמעינן בשדה. דכלקוחות הן ומחזירין . משום דכתחילה כלומר דהשתא כי מחזירין שייך כל חד וחד לדחבריה חלוקה ומקיימי קרא דכתיב תשובו איש לאחוזתו הילכך קאמר אין ברירה כי היכי דמחזירין אבל הכא מעשר בהמה דלית ביה דין חזרה ביובל אימא ליהוי ברירה קמ"ל דלא: שכנגד הכלב אסורין. כל העשרה דלא ידעינן הי ניהו הוי מחיר כלב חילופו. אי דשוו כולהי עשרה כהדדי כל חד וחד שוה כמו הכלב הכי נמי ראמרינן ליברר חד כנגד הכלב: דהאי משהו שייך . בכולהו י'. וליכא ברירה בכולה: ייי וליכא בוידה הלכך שכנגד הכלב כולן אסורין להקרבה: כל שמתה אמו. כשנולד זה או נשחטה שזה פירש למיתה וזה לחיים: והשלח קיים. העור שלה שיכול אדם לכורכו 'תום: שור או כשב. שיהא מיוחד שור או כשב פרט לכלאים: ומה כאז במעשר פרט לטרפה (שבגלוי) דכתיב כל אשר יעבור פרט לטרפה שאינה עוברת אף להלן בקדשים פרט טרפה: טומטום אין נכנס. דכתיב בחד קרא: קסבר ספיקא הוא. וממה נפשך . אי זכר הוא אי נקבה היא

ייב במעשר: ביוצא דופן

ויוצא דופן ומחוסר זמן והיתום ואיזהו יתום כל שמתה אמה [או] שנשחמה ואח"כ ילדה ר' יהושע אומר אפי' נשחמה אמה והשלח קיים אין זה יתום: גמ' מנא ה"מ דת"ר ישור או כשב פרט לכלאים או עז יפרט לנדמה כי יולד פרט יליוצא דופן והיה שבעת ימים פרט ילמחוסר זמן תחת אמו פרט ליתום רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר נאמר כאן יתחת השבט ונאמר להלן תחת אמו מה להלן פרט לכל השמות הללו אף כאן פרט לכל השמות הללו ומה כאן פרט לטרפה אף להלן פרט לטרפה הכל לאיתויי מאי לאיתויי הא דתנו רבגן הרובע והגרבע והמוקצה והנעבד והאתנן והמחיר וטומטום הא דתנו רבגן הרובע והגרבע והמוקצה והנעבר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש ואנדרוגינום כולן נכנסין לדיר להתעשר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש מומטום ואנדרוגינום אין נכנסין לדיר להתעשר ותנא דידן אי גמר תחת תחת מקדשים הני נמי לא ואי לא יליף הני מנא ליה לעולם גמיר והני רחמנא רבינהו דכתיב כי משחתם בהם מום בם לא ירצו לכם סותאנא דבי רבי ישמעאל כל מקום שנאמר בו השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודה זרה דבר ערוה דכתים יכי השחית כל בשר את דרכו על הארץ עבודה זרה דכתיב יפן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה וכל שהמום פוסל בו דבר ערוה ועבודה זרה פוסלין בו וכל שאין המום פוסל בו אין דבר ערוה ועבודה זרה פוסלין בו והאי מעשר הואיל ולא פסיל ביה מומא דכתיב 6לא יבקר בין מוב לרע ולא ימירנו דבר ערוה ועבודה זרה זרה ונעבד עבודה זרה דבר ערוה מוקצה ונעבד עבודה זרה ואתנן דבר ערוה ומחיר איתקש לאתנן מוממום ואנדרוגינום קסבר ספיקא הוא בן יהודה אומר [כו'] קסבר (י) ספיקא הוא מיעט רחמנא גבי קדשים זכר ודאי ונקבה ודאית ולא מוממום ואנדרוגינום מעשר נמי גמר תחת תחת מקדשים ת"ר הכל נכנסין לדיר להתעשר חוץ מן הכלאים והטרפה דברי ר"א בר' יהודה איש כפר ברתותא שאמר משום ר' יהושע אמר ר"ע אני שמעתי הימנו אף יוצא דופן ומחוסר זמן ויתום ות"ק אי גמר תחת תחת מקדשים הני נמי לא ואי לא גמר בשלמא מרפה כל אשר יעבור תחת השבם כתיב "פרט לטרפה שאינה עוברת אלא כלאים מנא ליה לעולם גמר וביוצא דופן מבר

נדמה. שאמו כחל והוא דומה לעז: כלאים. מן התייש והרחל בא: נאמר כאן. במעשר בהמה תחת השבט: ונאמר להלן. בכל הקדשים תחת אמו: מה להלן. בכל הקדשים: פרט לכל השמום הללו. כדפרישית כלאים ונדמה ויוצא דופן ומחוסר זמן ויתום אף במעשר הכי נמי והיינו טעמא דמתניחין ומה מעשר פרט לטרפה דכתיב בה (ויקרה מ) כל אשר יעבור פרט לטרפה שאינה עוברת דבהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה זו היא אחת מי״ח טריפות [חולין מב:]: הכל. דקתני במתניתין לאיתויי מאי: מוקלה. שהפרישוהו להקריבו לעבודה זרה: נעבד. שעבד את הבהמה עלמה כגון שניסך לה בין קרניה: וחנא דידן. חנא דמתניתין דחנא הכל לאחויי כל הני יה דמתניתין: אי גמר. מעשר חחת תחת מקדשים: **הני נמי לא.** דהא כולהו פסולי בקדשים דתניא בתמורה בפרק כל האסורין (דף כת.) מן הבהמה [ויקרא א] להוליא רובע ונרבע וכגון שאין בדבר אלא עד אחד דאי שני עדים בת קטלא היא דכתיב ואת הבהמה תהרוגו שם כן מן הבקר שם אן להוליא את הנעבד מן הצאן להוציא את המוקצה: ואי לא יליף. מקדשים הני אחריני מחוסר זמן ויתום מנא ליה דאין מעשרין: והני. רובע ונרבע וכולהו אינך רחמנא רבינהו שח דלעשרי ואף על גב דלא חזו להקרבה יאכלו במומן לבעלים: כל שהמום פוסל בו דבר ערוה ועבודה זרה פוסלין בו. דהא אקשינהו רחמנא למום דכתיב (ויקרא כב) כי משחתם בהם מום בם: טומטום ואנדרוגינוסטו ספיקא הוא. אי זכר אי נקבה הלכך ממה נפשך מיעשרי ורבי שמעון סבר בריה בפני עלמה היא: הני נמי לא. יולא דופן ומחוסר זמן וימוס:

בום ייטוברת. כנון שנחבר מו שמיבו. עוברת. כנון שנחסכו רגליה מן הארכובה ולמעלה, דאינה חיה, אי נמי שאינה עוברם בבריאות (תפורה כה. ושים שם) ומינה יליף שאר טריפות (תורין קדו) משום דאין לה חיות לא חשיב לה עוברם, והאי קרא כמיב במעשר וגמריען שאר קרבטת מיניה מגזירה שוה, נאמר כאן תחת אמו וואמר להלן תחת השבט כר (תפוחות ר.).